

Kwaliteit betaalt z

Diervoeding

[F.Lidian]

Goedkoper geconcentreerd voer levert alleen op de korte termijn voordeel op. Een aanpassing van de nutriëntensamenstelling is uiteindelijk economisch voordeliger. Met de stijgende kosten en dalende opbrengsten is dat voor de intensieve veehouderij de moeite waard om in overweging te nemen, zo bleek op de DSM studiedag.

De stijgende voederkosten in de dierlijke productie zijn sinds 2006 met gemiddeld 60 procent toegenomen. Veel veehouders en sommige diervoederfabrikanten menen dat door een aanpassing van de voedernormering en –samenstelling de rendabiliteit kan worden verbeterd. Tijdens de jaarlijkse studiedag van DSM, waar dit onderwerp ter sprake kwam, bleek echter dat de nutritionele kwaliteit van het diervoeder de beste garantie geeft voor een rendabele veehouderij. Een aanpassing van de nutriënteneisen of een minder geconcentreerd voeder leidt weliswaar in eerste instantie tot een goedkoper krachtvoeder, maar resulteert uiteindelijk in een minder goed economisch saldo.

Beperkt

Volgens de uiteenzetting van Xavier Vanden Avenne – gedelegeerd bestuur-

„De varkensprijzen klimmen intussen langzaam uit een dal. De verwachtingen voor de tweede helft van 2008 zijn vrij positief”, aldus François Huyghe.

der van Vanden Avenne Izegem NV - bleek dat de grondstoffenmarkt de laatste tijd inderdaad erg onderhevig is aan grote schommelingen. In vergelijking met 2006 zijn de meeste voedermiddelen sterk in prijs toegenomen, maar indien men deze prijzen over een langere termijn bekijkt, blijkt dat de prijzen eigenlijk niet zoveel zijn toegenomen. Integendeel, de reële prijsstijgingen zijn – op lange termijn bekeken - zelfs vrij beperkt tot onbestaand. Het probleem is dat de prijzen van de eindproducten niet zijn meegestegen met de index. Daarnaast kampt de diervoederindustrie momenteel ook met een algemeen tekort aan grondstoffen. Volgens Vanden Avenne heeft dit vooral te maken met de gestegen vraag door de toename van de wereldbevolking en de toename van de welvaart in bepaalde landen. Maar ook speculatie heeft momenteel een belangrijke impact op de graanmarkt.

Prijsvorming

De globale voorraden van granen bedragen op dit ogenblik amper 13 procent, waar eigenlijk 20 procent als een veilige norm wordt gehanteerd. Deze geringe voorraad maken de graanmarkt niet alleen volatiel, maar ook bijzonder aantrekkelijk voor speculatie. Nieuw daarbij zijn de (index)fondsen die zeer actief zijn geworden. Deze (beleggings)fondsen kopen massaal voedingsmiddelen aan, maar brengen deze op

korte termijn niet meer terug op de markt. Op deze wijze nemen ze een groot deel van de liquiditeiten uit de markt. Deze fondsen hebben momenteel al ongeveer 40 procent van de oogst in handen en bepalen dus voor een groot deel de uiteindelijke prijsvorming. Sommige bronnen suggereren dat ook de bio-ethanolproductie oorzaak is van de dure graanprijzen, maar volgens de Vanden Avenne wordt momenteel amper 1,6 procent van de totale grondstofproducten gebruikt voor de productie van biobrandstoffen. Dit is verwaarloosbaar om een grote impact te hebben op de prijsvorming. Bovendien is niet al het graan dat hiervoor bestemd is echt verloren, want een belangrijk deel (ongeveer 30 procent) ervan komt onder vorm van schroten en draf (DDGS) opnieuw beschikbaar voor de mengvoederindustrie.

Stijgende vraag

Na heel wat tegenvallende oogsten van de laatste jaren, blijken de vooruitzichten voor de komende oogst intussen eerder mee te vallen. Op ethisch gebied werd opgemerkt dat er op korte termijn zeker problemen zijn in de ontwikkelingslanden, maar op lange termijn zullen de hoge voedselprijzen wellicht een stimulerende rol spelen bij de ontwikkeling van een eigen voedselvoorziening in de ontwikkelingslanden.

„Arme mensen consumeren zetmeelproducten, daarna oliehoudende gewassen. Naarmate het inkomen stijgt, schakelt men over op vlees. Eerst komen kippen aan de beurt, daarna varkensvlees en pas als de welvaart een redelijk peil aangenomen heeft, wordt er rundvlees geconsumeerd. Stijgt het inkomen nog verder, dan wordt men vegetariër”, zo vatte François Huyghe, markteconoom bij Boerenbond zijn presentatie samen. Huyghe verwacht dat de tarweconsumptie de volgende jaren met ongeveer 3

zich terug

DSM studiemiddag

procent zal stijgen. Mais zal waarschijnlijk duur blijven omwille van de verwachte lagere productie (late uitzaai dit jaar) en het aanhoudend stijgend gebruik in de Verenigde Staten (bio-ethanol).

Noodzakelijk

De stijgende grondstofprijzen hebben op het rendement van de Vlaamse landbouw een ronduit negatieve impact. Omwille van de geringe bijdrage van de akkerbouw in de totale productiewaarde van de Vlaamse landbouw heeft de toename van de diervoederprijzen een sterk negatieve invloed op de totale Vlaamse landbouw. In 2007 is het landbouwkomen in Vlaanderen daardoor gedaald met ongeveer 4 procent ondanks de hoge prijzen van de granen. Er worden immers elf keer meer diervoeders aangekocht in vergelijking met de waarde van de graanproductie in Vlaanderen. Op middellange en lange termijn is een prijsstijging van de eindproducten noodzakelijk. „De varkensprijzen klimmen intussen langzaam uit een dal. De verwachtingen voor de tweede helft van 2008 zijn vrij positief”, aldus Huyghe. De landbouweconoom verwacht dat het aantal slachtingen in Europa gaat dalen met 2,5 tot 4 procent in de tweede helft van 2008, waardoor de varkensprijzen zouden stijgen tot 1,55 - 1,63 euro per kg geslacht gewicht.

Melkvee

Ook in de melkveehouderij zijn de voederkosten enorm toegenomen. De prijs van melk is aanvankelijk redelijk gevolgd, maar sinds december dalen de melkprijzen waardoor de rendabiliteit sterk afneemt. Voor vleesvee is de situatie ronduit dramatisch en riskeert de crisis voor een aantal vleesveehouders rampzalig te zijn. De toename van de kosten (voeder en stro) resulteert sinds 2007 in een negatief arbeidsinkomen.

De prognose voor 2008 is een negatief arbeidsinkomen van 44 euro per 100 kg vleesproductie. Dankzij het gemengd karakter van de meeste bedrijven worden deze negatieve cijfers enigszins afgezwakt door de andere activiteiten op het bedrijf. Voor de pluimveehouderij blijken de braadkippen, na een vrij gunstige periode, op een breakeven te draaien, terwijl de leghennenhoudery verlieslatend is.

Nutriëntensamenstelling

Ondanks de goede vooruitzichten in de varkenshouderij, wordt steeds vaker de vraag gesteld of er niet bijkomend kan worden bespaard op de voederkostprijs door de nutriëntensamenstelling of de concentratie van het voeder aan te passen. De nutriënten die het meest bepalend zijn voor de kostprijs van een rantsoen zijn enerzijds het energiegehalte en anderzijds het profiel aan darmverteerbare essentiële aminozuren. Ook

het gebruik van zoötechnische diervoederadditieven - die een positief effect hebben op de technische resultaten - worden bij hoge grondstoffenprijzen wel eens in vraag gesteld. Luc Levrouw van DSM Nutritional Products ging dieper in op deze mogelijkheden om de voederkostprijs te reduceren.

Additief

Uit de vele proeven met vleesvarkens die door DSM werden uitgevoerd in België bleek dat het toepassen van een drie-fasen-programma eerder weinig technische voordelen oplevert in vergelijking met het klassiek twee-fasen-systeem. Het inzetten van een zoötechnisch additief leidt gemiddeld wél tot een significante verbetering van de technische resultaten (zowel dagelijkse groei als voederconversie). In dit onderzoek werd als voorbeeld van een zoötechnisch onderzoek het effect van VevoVital (benzoëzuur van DSM) bestu-

Het inzetten van een zoötechnisch additief leidt gemiddeld tot een significante verbetering van de technische resultaten van varkens.

>> Kwaliteit betaalt zich terug

deerd. De gevonden effecten zijn goed vergelijkbaar met die van de intussen niet meer toegelaten antimicrobiële voederbespaarders.

Omgekeerd heeft het verlagen van de nutriëntenconcentratie een duidelijk nadelig effect op de zoötechnische resultaten, vooral op de voederconversie en in mindere mate ook op de dagelijkse groei. Het substantieel verhogen van de nutriëntenconcentratie in het rantsoen heeft dan weer een duidelijk en positief effect op de voederconversie. Dit is gebleken uit verschillende proeven die in het verleden zijn uitgevoerd met geconcentreerde vleesvarkenvoeders. Doorgaans is ook een beperkte verhoging van de dagelijkse gewichtstoename van de dieren vastgesteld.

Voedersaldo

Uit de rendabiliteitssimulaties op basis van deze proeven en met de voederprijzen van maart 2008 blijkt dat het gebruik van een drie-fasen-systeem (Clas.3F) in vergelijking met het klassiek twee-fasen-systeem (Clas.2F) een beperkt economisch voordeel oplevert van ongeveer 1 euro per vleesvarkensplaats en per jaar (figuur1). Opmerkelijk is dat het verlagen van de nutriëntenconcentratie (Eco2F) zich niet vertaalt in een verbeterd economisch rendement. Integendeel, als gevolg van de minder

goede zoötechnische resultaten daalt het bruto voersaldo met ongeveer 1,30 euro per varkensplaats en per jaar. Omgekeerd levert het concentreren (Conc.2F en Conc.3F) van de rantsoenen een duidelijke verbetering op van het economisch resultaat. De hogere kostprijs van het voeder wordt daarbij meer dan gecompenseerd door de verbeterde voederomzet. Het bruto voedersaldo neemt in de berekeningen toe met ongeveer 3,00 euro per varkensplaats per jaar. Bij de uitgeteste voedersamenstellingen is de kans op vervetting van het karkas minimaal, wat trouwens bleek uit de zoötechnische proeven.

Economisch resultaat

Het inzetten van een zoötechnisch additief (ZA.3F) levert eveneens een belangrijke bijdrage aan het economisch resultaat van de vleesvarkenshouder, zelfs bij lage varkensprijzen en hoge grondstofprijzen. Het bruto voedersaldo neemt daarbij toe met ongeveer 4,00 euro per dierplaats en per jaar.

Uit de simulaties van DSM blijkt duidelijk dat het verlagen van de voederkostprijs middels het aanpassen van de gangbare voedersamenstelling geen geschikt middel is om het economisch resultaat in de vleesvarkenshouderij te verbeteren. Integendeel: het verminderen van de nutriëntenconcentratie en/of

Luc Levrouw van DSM Nutritional Products ging dieper in op de mogelijkheden om de voederkostprijs te reduceren.

het schrappen van de additieven gaat gepaard met een minder goed economisch saldo variërend van -1,50 tot -6,00 euro per varkensplaats en per jaar. Varkenshouders die overwegen een dergelijk 'goedkoper' voeder aan te kopen, moeten beseffen dat de lagere kostprijs van het voeder tot een minder goed economisch resultaat leidt. Zelfs in tijden met een lagere of zelfs slechte rendabiliteit blijkt een hoog kwalitatief voeder nog steeds de beste garantie voor economisch resultaat. Kwaliteit laat zich betalen, maar betaalt zich zonder twijfel ook terug. ■

Figuur 1: Bruto saldo (€) per vleesvarkensplaats en per jaar

